

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Norbertov, Praha 6, Norbertov 1

Norbertov 1/126, 162 00 Praha 6 - Střešovice

Identifikátor školy: 600 039 137

Termín konání orientační inspekce: 18. - 23. září 2002

Čj.:	01446/02-5106
Signatura:	oa6cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Nejstarší část školní budovy pochází z r. 1891, tím patří k nejstarším v obvodě Praha 6. V současnosti se dokončuje rozsáhlá přístavba a úprava bezprostředního okolí školy. Dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. S 54/99/Pe vydaného ŠÚ Praha 6 dne 20. 7. 1999 škola sdružuje základní školu s kapacitou 400 žáků, jídelnu s kapacitou 400 jídel a školní družinu se školním klubem s kapacitou 120 žáků. Zřizovatelem je městská část Praha 6. V době inspekce byli v 17 třídách 362 žáci, kapacity nejsou překračovány. Výchovně-vzdělávací proces se řídí vzdělávacím programem Základní škola (č.j. 16 847/96-2, úpravy a doplňky č.j. 25 018/98 22), od třetího ročníku je ve všech třídách realizován učební plán tohoto programu v modifikaci pro třídy s rozšířeným jazykovým vyučováním dle č.j. 16 333/96-22-21 (první je jazyk anglický, druhý německý).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Česká školní inspekce zjišťovala a hodnotila dílčí výsledky vzdělávání a jeho průběh ve společenskovední složce v oblasti všeobecného vzdělávání ve třídách druhého stupně. Dále sledovala kvalitu vzdělávání integrovaných žáků a klima školy z hlediska prevence sociopatologických jevů. Předmětem kontroly bylo sledování efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu v r. 2001 v návaznosti na účetní a statistickou evidenci, kontrola výdajů na učebnice a učební pomůcky v předmětech inspekce a u integrovaných žáků a kontrola personální a mzdové dokumentace pedagogů dle sledované výuky.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve společenskovedních předmětech na druhém stupni školy je výuka českého jazyka kvalifikačně zajišťována čtyřmi vyučujícími, z nichž jeden splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou MŠMT ČR, tři učitelky jsou způsobilé pedagogicky. V ostatních sledovaných předmětech (dějepis, rodinné a občanské výchově) je šest učitelek pedagogicky způsobilých a jedna nesplňuje kvalifikační podmínky. Skladbou úvazků vyučujících se vedení podařilo maximálně využít kvalifikačních předpokladů pedagogických pracovníků. V cizích jazycích, na které se škola zaměřuje, je 100% plně kvalifikovaně zabezpečených hodin v jazyce německém a polovina v jazyce anglickém.

V přístupu k integrovaným žákům se pozitivně projevuje značná míra empatie a schopnosti vcítění vyučujících, kteří jsou pověřeni vedením příslušné výuky. Metodické a poradní orgány jsou vedením školy ustaveny a sledovány, ale jejich činnost nemá na výchovně-vzdělávací proces podstatný vliv. Výchovné poradenství je vedeno učitelkou, která má pedagogické zkušenosti, ale nesplňuje požadavky stanovené vyhláškou MŠMT ČR. Klima školy přispívá k pozitivnímu rozvoji žáků.

V hodnocení personálních podmínek při sledování společenskovedních předmětů, při práci s integrovanými žáky i v přístupu vedení školy ke sledované problematice výrazně převažují pozitiva.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Předměty jsou vyučovány většinou ve světlých a prostorných kmenových třídách. Stročnost jejich výzdoby však neslouží k podnětné výuce, zpravidla ani nevypovídá o životě třídního kolektivu. K podstatnému zlepšení materiálních podmínek výuky přispívá právě dokončovaná přístavba se zprovozněnou jídelnou, šatnami, tělocvičnou a estetickým vstupním atriem. Z hlediska psychohygienických zásad je nevhodné zařazování předmětů s dvouhodinovou dotací dva dny po sobě, resp. jazyků s tříhodinovou dotací tři dny po sobě a se souběhem obou cizích jazyků do rozvrhově blízkých hodin.

Používané učebnice mají doložku MŠMT ČR a tvoří jednotné řady. Další skromné pomůcky pro společenskovední předměty jsou umístěny většinou ve třídách v jednotlivých uzamykatelných skříních. Vybavenost pomůckami v kabinetech je na průměrné úrovni. Vyučující si někdy připravují vhodné pomůcky vlastní.

Účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů je dána zkušenostním přístupem učitelů a jejich vzájemného sdílení. To je vzhledem k velikosti školy dostatečně efektivní a je alternativou k práci metodických a poradních orgánů. Kontrola vedení školy je v současnosti negativně ovlivněna dlouhodobou absencí zástupkyně ředitelky.

Při vytváření a využívání materiálně-technických podmínek jsou negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTECH NA DRUHÉM STUPNI ŠKOLY

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech (český jazyk, dějepis, občanská výchova, rodinná výchova)

Časová dotace předmětů je v souladu s učebním plánem. Obsah učiva je v souladu s učebními osnovami. Časově-tematické plány byly v době kontroly ve fázi zpracovávání. Všechny nebyly k dispozici. Návrhy plánů v českém jazyce jsou tvořeny podle obsahu používaných učebnic, neslouží vždy k výuce ani ke kontrolní činnosti, mají formální charakter. V ostatních společenskovedních předmětech jsou zpracovány stručně, ale výstižně.

Předmětová komise je zřízena pro český jazyk, dějepis a výchovy. Schází se pravidelně, zabývá se zejména plánováním učiva jednotlivých předmětů, soutěžemi, výběrem učebnic. Rezervy jsou v její koordinační činnosti, především v metodách a formách práce a v analýze výsledků, jak vyplývá ze zápisů komise.

Úroveň výuky je ovlivněna nejen kvalifikací učitelů, ale i jejich pozitivním přístupem k předmětu i k žákům. Sledované hodiny byly zodpovědně připravené. Některé hodiny českého jazyka se vyznačovaly frontální způsobem vyučování (metoda řízeného rozhovoru se střídáním práce s učebnicí, sešitem či na tabuli spolu s výkladem učitele). Tím žáci většinou pasivně přijímali poznatky a stereotypně je aplikovali do jednotlivých cvičení, čímž vyučující využili zpětné vazby k ověření znalostí. Při psaní diktátu byl brán zřetel na žáky se specifickými poruchami učení. V jedné hodině se vyučující věnoval nepřiměřeně dlouhou dobu čtení literárního textu, kdy žáci ztráceli pozornost. Ve větší části sledovaných hodin vycházeli vyučující z řízeného rozhovoru propojeného s prací ve skupinách, se samostatnou prací s textem nebo jinými zdroji informací (encyklopedie, mapa, jazyková příručka). Ve slohovém

výcviku se učitelka soustředila na zkušenosti žáků, kdy podporovala rozvoj slovní zásoby. Stejně se mluvní cvičení objevovalo v hodinách rodinné i občanské výchovy. Zde učitelky vycházely z vlastních prožitků žáků, jejich názorů i poznatků, využívaly mezipředmětových souvislostí. Ve všech předmětech byla výuka vedena se zřetelem k pracovnímu tempu žáků, kteří pracovali většinou aktivně, pokud je zvolená kooperativní forma práce zaujala. Zápisy do sešitů i ve vyšších ročnících vytvářejí učitelé. Jsou přiměřené, vzhledem k období školního roku je jejich kontrola ze stran učitelů minimální.

Motivace byla většinou omezena na seznámení s průběhem hodiny. Výjimečně učitelky zvolily motivační výzvy nebo křížovku s legendou zaměřenou k danému tématu. Ve sledovaných hodinách chybělo pozitivní či negativní hodnocení žáků, stejně tak sebehodnocení a sebereflexe. Z časových důvodů učitelé nezařadili ani závěrečné shrnutí výkonu nebo snahy žáků. Dle záznamů v žákovských knížkách byli žáci vzhledem k danému období školního roku ojediněle klasifikováni, nebyla zaznamenána ani pochvala či pokárání.

Partnerský přístup vyučujících k žákům přispíval k příjemné pracovní atmosféře. Žáci mohou vyjádřit svůj názor, při použití kooperativních metod mají vhodné podmínky pro rozvoj vzájemné komunikace a tolerance.

Ve sledovaných předmětech je úroveň výuky velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení. Výchovně-vzdělávací činnost školy se jimi řídí. Nově začíná spolupráce ředitelky s radou školy, která byla zřízena r. 2001.

Individuální integrace žáků

V době orientační inspekce byl ve škole individuálně integrován jeden žák s mentálním postižením (dále MP) a 2 žáci se specifickými vývojovými poruchami učení (dále SVPU).

Výuka individuálně integrovaného žáka s MP je funkčně zajišťována vyučujícími jednotlivých předmětů a zejména jeho osobní asistentkou, studentkou pedagogické fakulty, obor speciální pedagogika. Asistentka kromě dominantního podílu na plánování a realizaci výuky zajišťuje nezbytný přenos informací mezi speciálně pedagogickým centrem a školou. Pro žáka s MP vytváří a v SPC zapůjčuje pomůcky pro výuku. Výuku žáků s SVPU zajišťují třídní učitelé poučení o této problematice.

Žák s MP je zařazen ve třídě s vhodně sníženým počtem žáků. Žáci s SVPU se vzdělávají v běžných třídách. Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré, v oblasti materiálních podmínek jsou rezervy ve vybavení školy speciálními pomůckami, učebnicemi a metodickými texty.

Pro individuálně integrovaného žáka s mentálním postižením je vypracován individuální vzdělávací program (dále IVP). Tento program je funkční pro výuku trivia, má však nedostatky v oblasti stanovení cílů a struktury výuky ostatních předmětů. Pro žáky s SVPU nebyly IVP v době inspekce ještě vypracovány. Reeducace a speciální péče nad rámec výuky nebyla realizována. Ve výuce je integrace zajišťována funkčním, pro žáky přínosným způsobem. Vyučující v hodinách respektují postižení žáků, dle aktuální situace přizpůsobují činnosti jejich potřebám, vhodně podporují jejich úspěšnost při zapojení do společných činností s ostatními spolužáky a při plnění zadaných úkolů.

Specifická zjištění zaměřená na prevenci šikanování a dalších sociálně patologických jevů/

Orientační dotazníkové šetření žáků naznačuje, že ve třídách panuje trend k rozvíjení klimatu shody, které je vytvářeno prostředím orientovaným na spolupráci. Žáci vesměs hodnotí školu příznivě a šikana se projevuje pouze v zárodečné a počáteční podobě. Zaznamenán byl jen jeden výrazný negativní postoj.

Vedení školy udělalo již několik důležitých kroků k přípravě pedagogů na řešení šikanování (pořízení literatury, výchovný poradce a školní metodik prevence se zúčastnili teoretického semináře k šikanování v PPP, zástupkyně ředitele udělala interní seminář podle nastudované literatury apod.). Velice cenné je, že pedagogové dokáží o problémech se šikanou otevřeně mluvit a přiznat případnou chybu. Z tohoto hlediska patří škola spíše k aktivnějším a zodpovědnějším. Nicméně zatím se nepodařilo dotáhnout připravenost pedagogů do praktické polohy. V tomto smyslu je nutné chápat výsledky našeho šetření.

Připravenost pedagogů k řešení šikanování byla posouzena především prostřednictvím dotazníku k problematice šikanování a následně u některých z nich doplňujícím částečně strukturovaným rozhovorem. Dotazník vyplnilo celkem 23 respondentů.

Uvedenými metodami bylo zjištěno poměrně široké spektrum výsledků vztahující se k řešení konkrétního případu šikanování. Závěr je, že pedagogové včetně ředitelky, výchovné poradkyně a metodika školní prevence zatím nejsou připraveni poskytnout účinnou a bezpečnou první pomoc při šikanování. Pouze 2 pedagogové popisovali schéma řešení tak, že ho lze hodnotit jako částečně správné. Pro porovnání údaj z celonárodního výzkumu (Kolář-Havlíková, 2001), který prokázal značnou nepřipravenost pedagogů ČR: téměř 90% z nich nedokázalo vyřešit nejjednodušší diagnostickou situaci. Vzhledem k celorepublikovému kontextu situace se domníváme, že není řešením hledání jednoho viníka, ale je nutná podpora veřejnosti a aktivita zodpovědných institucí. Škola má vypracovaný program minimální primární prevence (MPP). Jeho těžištěm je protidrogová problematika. Náplň programu je nosná a smysluplná. Inspirativní je například zážitkový program na ŠvP, „Zdraví a život bez drog“ – besedy jednotlivých tříd s lektory.

S ohledem na legislativní požadavky a aktuální potřeby školy chybí MPP komplexnost a rozšíření o další sociálně patologické jevy. Účinnost ochrany dětí před šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy vyžaduje rovněž dílčí přesah do sekundární prevence. V textu MPP chybí organické spojení činnosti školního metodika prevence a výchovného poradce.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ 2001

Kontrolou závazných limitů regulace zaměstnanosti - limitu prostředků na platy a na ostatní platby za provedenou práci bylo zjištěno jejich dodržení. Rovněž limit počtu zaměstnanců škola nepřekročila.

Veškeré finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly správně zaúčtovány v souladu s platnou legislativou.

Mzdové finanční prostředky a prostředky na ostatní platby za provedenou práci byly vyčerpány s minimálním zůstatkem a splněny veškeré odvody sociálního a zdravotního pojištění. Ředitelství školy vzhledem k nízkému počtu integrovaných žáků nenárokovalo žádné finanční prostředky na zvýšené náklady spojené s výukou dětí zdravotně postižených. Finanční prostředky přidělené v kapitole ostatní neinvestiční výdaje přímé náklady byly čerpány především na učebnice a učební pomůcky. Účelově určenou částku na další vzdělávání

pedagogických pracovníků škola odčerpala na 94,35 %. Jiné účelově určené finanční prostředky ze státního rozpočtu nebyly škole přiděleny.

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 2001 obsahuje veškeré potřebné údaje a má dobrou vypovídací hodnotu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 20. 7. 1999, vydané ŠÚ Prahy 6 pod č.j. S 54/99/Pe
- zřizovací listina - dodatek č. 3 z 28. prosince 2000 a dodatek č. 4 z 21. listopadu 2001
- doklad o jmenování ředitele školy č.j.: SKU-07/479/2001 ze dne 27. června 2001
- organizační řád a vnitřní řád školy
- personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků (podle sledované výuky)
- třídní knihy hospitovaných tříd
- třídní výkazy 6. - 9. ročníku
- vybrané katalogové listy žáků
- dokumentace žáků s postižením (integrování žáci)
- aktuální rozvrh tříd a vyučujících
- záznamy z letošních a loňských pedagogických rad
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
- výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001
- zápisy z metodických sdružení a předmětových komisí
- zápisy z třídních schůzek vybraných tříd
- kniha úrazů a záznamy školních úrazů, traumatologický plán
- směrnice ředitele školy č. 3/98 o oběhu účetních dokladů
- kritéria pro stanovení nenárokových složek platu
- výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2001
- výkaz Škol (MŠMT) V 3-01
- kniha účetnictví 13/2001, výkaz zisku a ztráty Uc OUP 4 – 02, účtový rozvrh na rok 2001
- kniha faktur za rok 2001, pokladní kniha za rok 2001, pokladní doklady a faktury za rok 2001 týkající se čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu
- plán hospodaření s prostředky FKSP na rok 2001 ze dne 15. ledna 2001, zásady pro tvorbu a čerpání z FKSP

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou stabilizované, průběžné změny jsou většinou koncepční a vedení jimi sleduje zlepšení kvalifikovanosti a nasazení jednotlivců do pozic, ke kterým mají přirozeně kladný vztah. To je výrazné zvláště při práci s integrovanými žáky.

Materiálně-technické podmínky školy zlepšuje současně probíhající přístavba spojená s úpravou okolí. Psychohygienické podmínky i materiální vybavenost vykazují negativa, z nichž některá byla konstatována již v minulé inspekční zprávě.

Ve sledovaných předmětech je úroveň výuky setrvala na kvalitativně obdobné úrovni jako při předchozí inspekci.

Vzdělávání integrovaného žáka s mentálním postižením je na velmi dobré úrovni. Škola ve spolupráci s SPC Vertikála zajišťuje v rámci limitů objektivně stanovených tímto způsobem integrace skoro optimální podmínky. Výrazným pozitivem je systematická práce odborně fundované osobní asistentky a empatický přístup vyučujících. Dílčí rezervy jsou v plánování vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. Výrazným pozitivem je v tomto případě sociální a motivační význam integrace. V oblasti individuální integrace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami došlo od minulé inspekce ke zlepšení. Škola realizovala některé preventivní aktivity sociálně patologických jevů, které jsou v současnosti výjimečné. Minimální preventivní program však není komplexní. S finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu hospodařila škola účelně a efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Josef Černý	Černý v. r.
Členové týmu	Mgr. Jana Pocová	Pocová v. r.
	Mgr. Karel Kaprálek	Kaprálek v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Marcela Jüstelová

PhDr. Michal Kolář

V Praze dne 4. října 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. 10. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Jarmila Neumannová

Neumannová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: odbor školství MHMP, Novodvorská 1010, Praha 4,	5. 11. 2002	01450/02
Zřizovatel: Úřad MČ Praha 6, Čs. armády 23	5. 11. 2002	01451/02
Rada školy, Norbertov 1, Praha 6	5. 11. 2002	01452/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.